

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ

นายไพศาล สิทธิเลิศ

003801

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

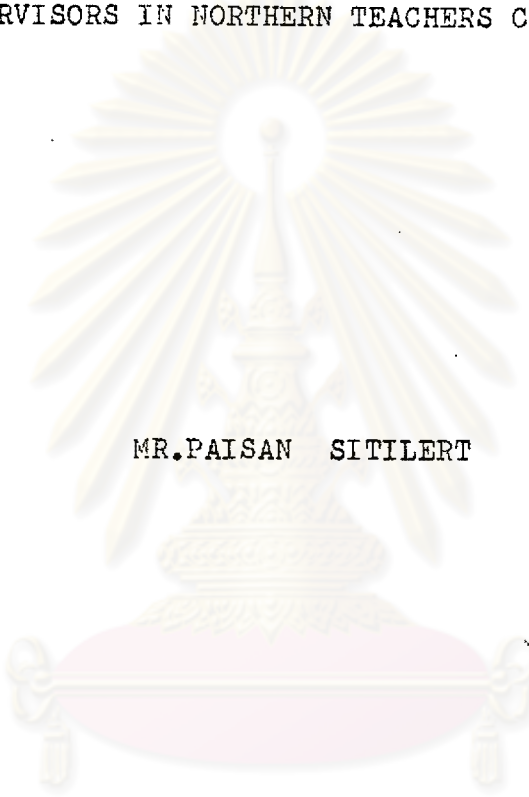
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

11682238

๗

OPINIONS CONCERNING THE COMPETENCE OF STUDENT TEACHING
SUPERVISORS IN NORTHERN TEACHERS COLLEGES

MR. PAISAN SITILERT

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ในวิทยาลัยครู
ภาคเหนือ
โดย นายไพศาล สัทธาเลิศ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

Sudhansu Kumar คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประทีฐ มุมนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ภาพพงษ์ บุณดิษฐ์กุลย์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาพพงษ์ บุณดิษฐ์กุลย์

กัญจกร กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์

ฉัตรพร มุณิลา กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรพร มุณิลา

อธิการบดีของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู
ภาคเหนือ
ชื่อนิสิต นายไพศาล ลิทธิเลิศ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพในการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์ในสถาบันฝึกหัดครูที่อยู่ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่ควรจะเป็นของอาจารย์นิเทศก์ในการนิเทศการฝึกสอน
2. เพื่อศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ในการนิเทศการฝึกสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือทั้ง 8 แห่งทุกคน ในปีการศึกษา 2523 จำนวนทั้งสิ้น 224 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) แบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบจัดอันดับและแบบปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพที่ควรจะเป็น

และสมรรถภาพที่เป็นจริงได้ค่าความเชื่อมั่น .98 และ .97 ตามลำดับ จากจำนวนแบบ
สอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 224 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 205 ฉบับ คิด
เป็นร้อยละ 91.52 การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำโดยการหาค่าร้อยละ (Percent)
ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ อาจารย์นิเทศก์มีความเห็นว่าสมรรถภาพ
ที่จำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการฝึกหัดครู วิธีการสอน
เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา
ปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน การนิเทศการฝึกสอนและหลักสูตร ทักษะ
การสอนในระดับการศึกษาที่ทำการนิเทศการฝึกสอน ส่วนความสามารถที่เป็นจริง อาจารย์
นิเทศก์มีความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์สูงทุกเรื่องที่กล่าวมา แต่มีความรู้ความ
สามารถอยู่ในเกณฑ์ต่ำในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการศึกษา
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ไปปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาและการวิจัย

2. ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศการฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์เห็นว่า
สมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุด ได้แก่ การช่วยเหลือแนะนำวิธีสอน การจัดกิจกรรม ทักษะ
การสอน การช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอนเป็นรายบุคคล และการตรวจบันทึกการสอน พร้อม
ทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือ ส่วนในความเป็นจริงอาจารย์นิเทศก์มีความสามารถในการ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูงทุกเรื่องดังกล่าว แต่มีความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ต่ำในเรื่อง
การเตรียมนักศึกษาฝึกสอน การช่วยเหลือครู-อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในเรื่องการ
นิเทศการฝึกสอน การประยุกต์ความคิดลงสู่การทดลองปฏิบัติ การแนะนำการใช้สื่อ
ทัศนูปกรณ์ การใช้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการศึกษาในการนิเทศการฝึกสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ

เพื่อส่งเสริมนักศึกษาฝึกสอน เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการ การพานักศึกษาฝึกสอนไปศึกษานอกสถานที่ และการช่วยนักศึกษาฝึกสอนวิเคราะห์การสอน

3. ความสามารถในการบริหารงานฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์เห็นว่าสมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการดูแลนักศึกษาฝึกสอนเพื่อให้ประพฤติและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ส่วนในการปฏิบัติจริง อาจารย์นิเทศก์มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์สูงในเรื่องดังกล่าว แต่มีความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ต่ำในเรื่อง การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสาร การให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางโรงเรียน ความเข้าใจในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน การจัดประชุมอบรมสัมมนา การสำรวจพิจารณา คัดเลือกขยายและยุบหน่วยฝึกสอน การศึกษารวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกสอนนิเทศการสอน การจัดสวัสดิการ บริการแก่นักศึกษาฝึกสอน การจัดทำเอกสาร วารสารเกี่ยวกับการฝึกสอน การนิเทศการฝึกสอน

4. ความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์ อาจารย์นิเทศก์เห็นว่า การมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดในการนิเทศการฝึกสอนและอาจารย์นิเทศก์ใช้มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมากทุกเรื่อง

5. ขวัญในการทำงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions Concerning the Competence of Student
Teaching Supervisors in Northern Teachers
Colleges
Name Mr. Paisan Sittilert
Thesis Advisor Assistant Professor Sangad Utranand Ed.D.
Department Educational Administration
Academic Year 1980

ABSTRACT

Objectives

The primary purpose of this study was to investigate the opinions concerning the competence of the students teaching supervisors in Northern Teachers Colleges. The two specific purposes were as follows:-

1. To study the competence that qualified supervisors should have in supervising the students teaching.
2. To study the supervisors' competence in supervising the students teaching.

Procedure

The population consisted of 224 supervisors in Northern Teachers Colleges in the academic year 1980. The research questionnaires were constructed in variable forms; check-list.

rating scale, order, and open-ended. The reliabilities of the questionnaires concerning with qualified supervisors and supervisors' competence in supervising of the students teaching were .98 and .97, respectively. The 224 coppies of questionnaires were sent out to population, and 205 coppies (91.52 %) were returned. The data was statistically analyzed for its percentages, means, and standard daviations.

Results

The results of this research were as follows:-

1. Supervisory Knowledge The most important items concerning supervisory knowledge were set in this order : understanding in the Teachers' Training Policy, methods of teaching, class activities, objectives of education, philosophy of the Students Teaching Program, students teaching and its curriculum, and teaching skills at the elementary school level. Supervisors' knowledges in these mentioned items were considered "high",

Supervisors' knowledges in educational technology, communities involved experiences in supervision at elementary school level, and research were considered "low".

2. Supervisory Ability The most important items concerning supervisory ability were set in this order : guidance in methods of teaching, class activities, skills in teaching, individual taking-care, lesson plan checking and comments. The supervisors'

abilities in these mentioned items were considered "high".

The supervisors' abilities in preparing teaching students, helping school-supervisors, applying theories into practice, introducing audio-visual media, applying modern supervisory technology, conducting school activities such as bulletin board, exhibition, field trip, and helping students analyzing their teaching were considered "low".

3. Administrative Ability The most important item concerning administrative ability was the ability in taking care of students to behave and do their works properly. Supervisors' ability in this mentioned item was considered "high".

Their abilities in cooperating in gathering news and informations, cooperating with schools involved, understanding schools' projects, conducting meetings and orientations, gathering informations and making decisions concerning establishing and disestablishing supervisory schools gathering the involved data and informations, and making news letters or magazine concerning students teaching and supervision were considered "low".

4. Human Relationship Supervisors agreed that human relationship was important in supervision. And it highly used in every item.

5. Working Spirit Working spirit was the most important factor influencing the supervisors' competence.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนะแนวทางต่าง ๆ ที่ถูกต้องในการวิจัย และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอ อันทำให้งานวิจัยในครั้งนี้นำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษานทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์จากวิทยาลัยครูในภาคเหนือทั้ง 8 แห่ง ที่ได้กรุณาช่วยเหลือรวบรวมข้อมูล และอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยประการต่าง ๆ และ
คุณยุพินย์ กุศลสาพันธ์ ผู้จัดพิมพ์งานวิจัยฉบับนี้

ไพศาล สิทธิเสิศ

20 เมษายน 24

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ท

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับขั้นในการวิจัย.....	14

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ขอบข่ายของเรื่องในการวิจัย.....	15
ความรู้ความสามารถทางวิชาการ.....	19
ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศการฝึกสอน.....	29
ความสามารถในการบริหารงานฝึกสอน.....	52
ความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	77
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
ลักษณะแบบสอบถาม.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน.....	98
นิเทศการฝึกสอน.....	98
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานฝึกสอน.....	110
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงาน.....	118
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อ สมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์.....	123
ความถี่เห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสมรรถภาพของ อาจารย์นิเทศก์.....	125
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	128
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	128
วิธีดำเนินการวิจัย.....	128

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการวิจัย.....	130
อภิปรายผลการวิจัย.....	136
ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันฝึกหัดครูในการพัฒนาอาจารย์นิเทศก์.....	151
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	153
บรรณานุกรม.....	154
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	163
ภาคผนวก ข.....	164
ภาคผนวก ค.....	165
ประวัติผู้เขียน.....	185

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนแบบสอบถามในการวิจัย.....	80
2	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
3	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อสมรรถภาพที่ควรจะเป็น และสมรรถภาพที่เป็นจริงในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ.....	89
4	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อสมรรถภาพที่ควรจะเป็น และสมรรถภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานนิเทศการฝึกสอน.....	98
5	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อสมรรถภาพที่ควรจะเป็น และสมรรถภาพที่เป็นจริงในด้านความสามารถในการบริหารงาน ฝึกสอน.....	110
6	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อสมรรถภาพที่ควรจะเป็น และสมรรถภาพที่เป็นจริงในด้านการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน..	118
7	อันดับความสำคัญขององค์ประกอบอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อสมรรถภาพของ อาจารย์นิเทศก์.....	124

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย